

Innehåll

- Ny rapport om vuxenutbildningen i Europa
- EAEA uppmanar EU att exkludera vuxenutbildning från frihandelsavtalet TTIP
- Rekordmånga tar examen från högskolan
- Fortsatt minskande antal nybörjare i högskolan
- Fortsatt snedrekrytering till högskolan
- Stort intresse för Läsluftet
- Utbildningspolitik för integration
- Regeringen vill säkra socialstyrelsens valideringsarbete
- Barnkonventionen ska bli svensk lag
- Kommunerna får medel till »fritidspengen«
- Ideella föreningar ska inte betala moms
- Tilläggsdirektiv till museiutredningen

Ny rapport om vuxenutbildning i Europa

Eurydice är ett nätverk som tar fram information och gör analyser av europeiska utbildningssystem och europeisk utbildningspolitik. Eurydice publicerade i februari 2015 en rapport som gör en översikt över tillståndet för vuxenutbildning och livslångt lärande i Europa. I rapporten konstateras att ca 25 % av EU:s befolkning – omkring 70 miljoner människor – endast har utbildning motsvarande grundskolenivå. Av dessa 70 miljoner har ca 20 miljoner människor endast en utbildning som motsvarar låg- och mellanstadiet i grundskolan. Länderna i södra Europa har en större andel medborgare med låg utbildning än länderna i norra Europa. Ett annat område som rapporten lyfter är att så stor andel som 30 % av vuxna EU-medborgare helt saknar eller har kunskaper om IT och digital teknik på väldigt låg nivå. Mot bakgrund av detta konstaterar rapporten att tillgången till vuxenutbildning generellt sett måste öka i Europa.

Läs hela rapporten här:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/179EN.pdf

EAEA uppmanar EU att exkludera vuxenutbildning från frihandelsavtalet TTIP

Den europeiska samarbetsorganisationen för vuxenutbildning European Association for the Education of Adults (EAEA) har i ett brev till EU:s frihandelskommissionär Cecilia Malmström framfört att utbildningssektorn bör undantas från det frihandelsavtal (TTIP) mellan EU och USA som Malmström är ansvarig för från kommissionens sida. Malmström har i positiva ordalag besvarat EAEA:s brev och slår fast att kommissionen är medveten om vikten av att EU och medlemsländerna även framgent har makt att själva styra utvecklingen i utbildningssektorn. Kommissionens utgångspunkt är enligt Malmström att utbildningssektorn ska skyddas från negativ påverkan av frihandelsavtalet.

Läs EAEA:s brev här:

http://eaea.sivuviiidakko.fi/media/policy-advocacy/eaea-statements/2014_letter-to-commissioner-malmstrom-on-the-ttip.pdf

Rekordmånga tar examen från högskolan

Fler än någonsin, 65 500 studenter, tog examen i högskolan förra läsåret, 2013/2014 vilket är en ökning med 2 500 studenter

jämfört med det tidigare toppåret 2012/13. Det visar nya siffror från Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Sammanlagt utfärdades 78 000 examina under året. Många tog alltså ut fler än en examen. Det vanligaste är att man tar ut både en generell examen och en yrkesexamen, till exempel en kandidatexamen i kombination med sjuksköterskeexamen. Trenden att ta ut sådana dubbelexamina blir allt starkare för varje år.

Den högre utbildningen är starkt könsuppdelad. Närmare 70 procent av det totala antalet yrkesexamina är avlagda av kvinnor. Kvinnorna är dessutom i majoritet på sju av tio yrkesexamina. Bland dem finns stora yrkesgrupper som arbetsterapeuter, jurister, lärare, psykologer och sjuksköterskor. Den enskilt största utbildningen som examineras från är lärarutbildningen där 8 600 personer tog ut en examen.

Läs hela analysen här:

<http://www.uka.se/arkiv/statistiskaanalyser/antaletexamineradefortsatteattokalasaret201314.5.724fd31114acd6e7ce9d0d1.html>

Fortsatt minskande antal nybörjare i högskolan

Universitetskanslersämbetets preliminära siffror för antalet nybörjare på högskolan visar att antalet fortsätter att minska för fjärde året i rad. Läsåret 2013/14 började 87 700 nya studenter att studera vid svenska universitet och högskolor. Läsåret 2013/14 minskade antalet nybörjare med 3 procent och sedan toppåret 2009/10 har antalet nybörjare minskat med 18 procent eller 19 400. Preliminära uppgifter för hösten 2014 visar att minskningen fortsätter.

Läs hela analysen här:

<http://www.uka.se/arkiv/statistiskaanalyser/antaletnyborjareihogskolanfortsatterattminska.5.578b7772149ced8e4847112.html>

Fortsatt snedrekrytering till högskolan

Svenska lärosäten har i uppdrag att arbeta med att bredda rekrytering till högskolan och det följs regelbundet upp av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och Statistiska centralbyrån (SCB). Att det är betydligt vanligare att välja högskolestudier om föräldrarna är högutbildade är väl känt. I en ny rapport bekräftas åter att studenternas sociala bakgrund påverkar rekryteringen till högre utbildning.

Via **Omvärldsnytt** informerar Folkbildningsförbundet med ojämna mellanrum om frågor relevanta för studieförbunden. Med två undantag, vi kommer att gå igenom vårpropositionen och budgetpropositionen för att relativt snabbt analysera innehållet.

Alla frågor vi tar upp är givetvis inte relevanta för alla förbund, men vi hoppas att de flesta ska finna något av intresse. Vi vill gärna ha respons på innehållet och att ni berättar om det är någon särskild fråga ni vill att vi håller extra koll på framöver.

Tveka inte att höra av er!

(150226)

Andelen nybörjare som har högutbildade föräldrar skiljer sig sig stort mellan olika utbildningar. Bland nybörjarna på yrkesexamensprogrammen läsåret 2013/14 fanns den största andelen med högutbildade föräldrar på utbildningarna till läkare och arkitekt – 66 procent. På de generella programmen var andelen med högutbildade föräldrar störst bland nybörjarna på masterprogrammen, 50 procent.

Läs hela analysen här:

<http://www.uka.se/arkiv/statistiskameddelanden/>

Stort intresse för Läslyftet

Förra regeringen gav 2013 Skolverket i uppdrag att förbereda genomförandet av en satsning på fortbildning i läs- och skrivutveckling – ”Läslyftet”. Läslyftet kommer att pågå under åren 2015-2018 och syftar till att öka elevernas läsförståelse och skrivförmåga genom att stärka och utveckla kvaliteten i undervisningen. Till sin utformning bygger Läslyftet på kollegialt lärande genom att lärare lär av varandra med stöd av en handledare. Det är enligt skolverket en metod som visat sig fungera bra och som har starkt stöd i forskningen. Skolverket utvecklar nu en webbaserad läs- och skrivportal som kommer att innehålla det centrala utbildningsmaterialet. I februari 2015 hade 20 000 lärare från 1 600 skolor med såväl kommunala som enskilda huvudmän anmält intresse för att delta i läslyftet. Regeringen har för år 2015 avsatt 24 miljoner kronor för att möjliggöra frigörande av tid för de lärare som kommer att fungera som handledare inom ramen för Läslyftet. När ansökningstiden för bidraget löpte ut hade såväl privata som kommunala skolhuvudmännen ansökt om bidrag för ca 24 00 handledare. Bidraget som avsatts från regeringen kommer inte att räcka till fler än 460 handledare. Även de skolor som inte erhåller bidrag är dock välkomna att delta i Läslyftet. Skolverket kommer att fatta beslut om tilldelning av statsbidraget för handledare i mars 2015.

Läs uppdraget till Skolverket från 2013 här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/23/01/00/6f896f11.pdf>

Läs Skolverkets pressmeddelande från 2015 här:

<http://www.skolverket.se/om-skolverket/press/pressmeddelanden/2015/stort-intresse-for-laslyftet-1.230188>

Utbildningspolitik för integration

Regeringen presenterade 22 februari en promemoria med de första beståndsdelarna av de utbildningspolitiska delarna i satsningen på att underlätta nyanlända invandrades etablering i samhället. De utbildningspolitiska delarna av etableringspaketet innefattar bl.a:

1. Fler lärare med utländsk bakgrund.

- a. Ge nyanlända med tidigare lärarutbildning i bagaget möjlighet att arbeta som studiehandledare eller modersmållärare under tiden som de kompletterar sin utbildning för att erhålla svensk behörighet.
- b. Treparsamtal inleds för att skapa "ett snabbspår in på arbetsmarknaden".
- c. Etablera ett nationellt sammanhållet system för validering för att ta tillvara individers kompetenser. Ett förslag på ett system för validering kommer att presenteras i april.

2. Studiehandledning på modersmålet. Nyanlända elever ska få studiehandledning på sitt modersmål så att de kan fortsätta utvecklas i andra ämnen utan att studierna försenas i väntan på att de lär sig svenska. Regeringen avser att återkomma med budgetsatsningar på området.

3. Höjning av nyanlända elevers studieresultat. Regeringen aviserar att den kommer att avsätta medel för att stödja skolhuvudmännens arbete med att kartlägga nyanlända elevers kunskaper för att åstadkomma en bättre individanpassning och nivågruppering av undervisningen.

4. Individanpassad SFI-utbildning. Regeringen avser att inom kort presentera en proposition som syftar till en ökad individanpassning av SFI-undervisningen. Bl.a. kommer propositionen att tydliggöra hemkommunens ansvar för vägledning samt öka möjligheterna att kombinera spårundervisningen med andra kurser inom ramen för vuxenutbildningen.

5. Kompetensutveckling till rektorer och lärare.

6. Stöd till skolor med tuffa förutsättningar. Regeringen ämnar ge Skolverket i uppdrag att sluta avtal med skolor med låga studieresultat för att stödja kunskapsutvecklingen.

7. Fjärrundervisning på modersmålet. Regeringen föreslår i en proposition att fjärrundervisningen ska underlättas för att modersmålsundervisningen ska kunna hålla hög kvalitet i hela landet.

Läs promemorian här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/25/46/24/7ab7d25b.pdf>

Regeringen vill säkra socialstyrelsens valideringsarbete

Regeringen meddelade 12 februari att den avsätter 8,6 miljoner för att säkra Socialstyrelsens arbete med att validera utländsk utbildning inom hälso- och sjukvårdsyrken genom att ge extra medel för att täcka kostnader för prov och kurser och på så sätt undvika längre handläggning. Socialstyrelsen har i uppdrag att anordna medicinska kunskapsprov, kurser och prov i samhälls- och författningskunskap för hälso- och sjukvårdspersonal som har utbildning utanför EU/EES och som ansöker om legitimation i Sverige. De extra medlen ska användas för att täcka kostnader för prov och kurser. Medlen ska användas under 2015 och uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast januari 2016.

Barnkonventionen ska bli svensk lag

Förra regeringen tillsatte 2013 en särskild utredare med uppdrag att göra en kartläggning inom särskilt angelägna områden av hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barns rättigheter enligt FN:s konvention om barnens rättigheter (barnkonventionen). I uppdraget ingick att analysera för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen i svensk lagstiftning. Den 19 februari 2015 meddelade nuvarande regeringen att utredaren får tilläggsdirektiv som innebär att:

- Lämna förslag till en lag om inkorporering av barnkonventionen
- Belysa vilka principer som kan bli aktuella vid en eventuell konflikt mellan barnkonventionens bestämmelser och svensk lagstiftning, samt hur barnkonventionens bestämmelser kan få genomslag vid en sådan konflikt
- Belysa vilken vägledning som kan behövas för uttolkning av konventionen
- Lyfta fram vilka åtgärder som i övrigt kan behöva vidtas vid en inkorporering av barnkonventionen

Läs direktiven till utredningen från 2013 här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/36/36/ab67b122.pdf>

Läs tilläggsdirektiven från 2015 här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/25/45/25/2f658d05.pdf>

Förslag om slopad avdragsrätt för gåvor

I budgetpropositionen för 2015 aviserade regeringen att

skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet bör slopas från och med 2016. Den 13 februari skickade regeringen en promemoria på remiss. I promemorian föreslås att skattereduktionen för gåvor ska avskaffas samt att Skatteverkets hantering med godkännande av gåvomottagare ska slopas 1 januari 2016. Yttranden över remissen ska ha inkommit senast 13 april.

Läs promemorian här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/25/42/67/0275ef05.pdf>

Kommunerna får medel till ”fritidspengen”

Riksdagen har fattat beslut om att införa en fritidspeng i enlighet med den tidigare regeringens proposition Fritidspeng för barn i hushåll med försörjningsstöd (prop. 2013/14:168). I propositionen föreslås i huvudsak att hushåll med barn i grundskolans årskurs 4–9 ska ha rätt till ersättning från socialnämnden för kostnader för barnets deltagande i fritidsaktiviteter (fritidspeng) om hushållet vid ansökan har försörjningsstöd och har haft försörjningsstöd under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Exempel på aktiviteter som berättigar till fritidspeng är deltagande i studieförbundens verksamheter. Enligt 2 kap. 1 b § socialtjänstförordningen (2001:937) får kostnader för fritidsaktiviteter uppgå till högst 3 000 kronor per barn och tolv månadersperiod. Regeringen beslutade att 12 februari ge Socialstyrelsen i uppdrag att utbetala 81 miljoner kronor till kommunerna som kompensation för ökade kostnader till följd av införandet av fritidspengen.

Ideella föreningar ska inte betala moms

Efter en dom i högsta förvaltningsdomstolen fick Skatteverket rätt i sin tolkning att secondhandbutiker som drivs av ideella föreningar och har öppet mer än 24 timmar i veckan ska vara momspliktiga. Frågan har uppmärksammats på flera håll i media och har genererat protester från såväl civilsamhället som från politiskt håll. Finansminister Magdalena Andersson utlovade i en intervju i SVT 18 februari att regeringen arbetar för att lösa frågan, med målsättningen att secondhandbutikerna även framgent ska slippa betala moms. Den 26 februari meddelade regeringen i ett pressmeddelande att EU-kommissionen valt

att lägga ner överträdelseärendet om momsbefrielse för ideella föreningar. Kommissionen konstaterar att den fortfarande anser att Sveriges momsbefrielse av ideell sektor är fel men att den inte hotar EU:s inre marknad varför kommissionen inte kommer att driva ärendet vidare. Beslutet kan till viss del ha betydelse för frågan om moms för secondhandbutikerna i Sverige. Detta eftersom ett argument som framfördes i samband med prövningen i högsta förvaltningsdomstolen var att den svenska momsbefrielsen skulle kunna strida mot EU:s regelverk.

Läs regeringens pressmeddelande här:

<http://www.regeringen.se/sb/d/20001/a/254763>

Se intervjun med Magdalena Andersson här:

<http://www.svtplay.se/klipp/2688814/magdalena-andersson-svanger-i-fragan-om-moms-pa-ideela-second-hand-butiker>

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/25/42/67/0275ef05.pdf>

Tilläggsdirektiv till museiutredningen

Förra regeringen tillsatte 2014 en kommitté med uppdrag att göra en översyn över den statliga museipolitiken. Nuvarande regering utfärdade 12 februari 2015 ett tilläggsdirektiv till utredningen med innebörden att utredaren ska lämna förslag på hur de centrala museernas samlingar och verksamheter ska kunna bli tillgängliga för människor i hela landet.

Läs kommittédirektiven från 2013 här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/23/28/19/81f9fe98.pdf>

Läs tilläggsdirektiven från 2015 här:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/25/42/79/30c46cf6.pdf>